

Chương VI

THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG MUA BÁN HÀNG HÓA QUỐC TẾ

GV: Nguyễn Thị Bích Phượng

Thực hiện hợp đồng xuất khẩu

- Làm thủ tục XK (*)
- Thủ tục thanh toán (giai đoạn đầu) (*)
- Chuẩn bị và kiểm tra hàng hóa XK (*)
- Làm thủ tục hải quan hàng XK (*)
- Thuê phương tiện vận tải (*)
- Giao hàng cho người vận tải (*)
- Mua bảo hiểm hàng hóa XK (*)
- Lập bộ chứng từ thanh toán (*)
- Khiếu nại (nếu có) (*)
- Thanh lý hợp đồng

Làm thủ tục XK

- **Điều kiện được XK hàng hóa tại VN:**
  - Xuất khẩu trực tiếp: DN phải có GCN đăng ký kinh doanh có quyền thực hiện XNK trực tiếp. Nếu không có thì ủy thác NK cho đơn vị được nhà nước VN cấp quyền XNK hàng hóa.
  - Tra danh mục HH XK phải có giấy phép hay hạn ngạch của Bộ Công Thương hoặc Bộ chuyên ngành (tham khảo trang web: <http://www.dncustoms.gov.vn>- nghị định số 12 của CP ngày 23/1/2006) (*)

Nghị định 12/2006/NĐ-CP

- Điều 3: Quyền kinh doanh XK, NK
- Điều 4: Thủ tục XK, NK
- Điều 17: Ủy thác và nhận ủy thác XK, NK hàng hóa.
- Điều 18: Ủy thác và nhận ủy thác XK, NK hàng hóa theo giấy phép

Thủ tục thanh toán (giai đoạn đầu)

- **Thanh toán L/C:**

- Thúc người mua mở L/C đúng hạn
- Kiểm tra L/C
- Tiến hành giao hàng khi đã đồng thuận nội dung L/C

- **Thanh toán CAD:**

- Thúc người mua mở tài khoản tín thác
- Kiểm tra điều kiện thanh toán: chứng từ cần xuất trình.
- Tiến hành giao hàng

- **Thanh toán TT trả trước:**

- Nhắc người mua chuyển tiền
- NH báo “Có” thì tiến hành giao hàng

Chuẩn bị hàng XK

- **Kiểm tra chất lượng, số lượng hàng hóa.**

Kiểm nghiệm và kiểm dịch được tiến hành ở hai cấp:
cơ sở (KCS) và cửa khẩu XK

Quy trình giám định hàng (TK giáo trình)

Công ty giám định độc lập: Vinacontrol, Foodcontrol, cafecontrol, SIC, SGS, ADIL, OMIC...

- **Đóng gói, bao bì, ký mã hiệu**

là khâu quan trọng của việc chuẩn bị hàng.

các loại bao bì trong buôn bán quốc tế: hòm (case, box), bao (bag), kiện (package)...

- **Xếp hàng vào container (nếu có)**

(Tham khảo tài liệu tr.363-373)

Làm thủ tục hải quan XK

- Khai và nộp TKHQ
  - Đưa hàng hóa đến nơi quy định cho việc kiểm tra HQ XK.
  - NỘP THUẾ và thực hiện các nghĩa vụ tài chính khác
- (tham khảo giáo trình phần “Nghịệp vụ HQ” tr.368-393)

Thuê PTVT

- Điều kiện cơ sở giao hàng trong HĐ: CIF, CFR, CPT, CIP, DES, DEQ, DDU, DDP, DAF
- Người thực hiện cần có kinh nghiệm, nắm thông tin về tàu, giá cước, hiểu biết các điều khoản của HĐ thuê tàu → Ủy thác cho công ty vận tải thuê tàu hộ (Vietfracht, Viettranschart, Vosa, Gemartrans, Viconship Saigon...)
- **Một số phương thức thuê tàu:**
  - Thuê tàu chợ (liner) (*)
  - Thuê tàu chuyến (voyage charter) (*)
  - Thuê tàu định hạn (time charter) (*)
- **Mua bảo hiểm cho hàng hóa theo HD của công ty bảo hiểm (CIP, DEQ, DDU, DDP, DAF)**

Phương thức thuê tàu chợ (liner)

- Chủ tàu là người chuyên chở
- MQH giữa chủ tàu và chủ hàng được điều chỉnh bằng vận đơn đường biển (Bill of Lading), hai bên tuân thủ theo những quy định ở mặt sau của B/L.
- **Người thuê tàu chỉ thuê một phần con tàu để chở hàng**
- **ĐẶC ĐIỂM:**
  - Khối lượng hàng không lớn
  - Hàng hóa khô, hàng có bao bì đóng gói,
  - Lịch trình tàu chạy được định trước
  - Tiền cước được định trước

Phương thức thuê tàu chuyến (Voyage charter)

- Chủ tàu là người chuyên chở
- MQH giữa chủ tàu và chủ hàng được điều chỉnh bằng hợp đồng thuê tàu chuyến (Voyage Charter Party- C/P).
- **Người thuê tàu có thể thuê một phần hoặc toàn bộ con tàu để chở hàng**
- **ĐẶC ĐIỂM:**
  - Khối lượng hàng lớn: ngũ cốc, khoáng sản, phân bón...
  - Giá cước thấp
  - Nghiệp vụ phức tạp, đòi hỏi người đi thuê tàu phải giỏi và nắm thông tin về tàu → nhờ đến môi giới hàng hải thuê tàu hộ.
  - Sử dụng vận đơn (B/L) kèm theo HĐ thuê tàu chuyến

Phương thức thuê tàu định hạn (time charter)

- Chủ tàu không là người chuyên chở. Người thuê tàu có quyền khai thác con tàu.
- MQH giữa người khai thác tàu và chủ hàng được điều chỉnh bằng B/L.

Giao hàng cho người vận tải

- Sau khi đã hoàn tất thủ tục XK hàng tại cửa khẩu xuất.
- **Giao hàng cho người vận tải đường biển:**
  - Lập giấy kiểm nhận hàng với tàu (Tally report): được lập tại cầu tàu, ghi nhận số lượng hàng mỗi lần cầu lên tàu và tổng số hàng được giao.
là cơ sở để tàu cấp biên lai thuyền phó (Maste's Receipt) và ký B/L
là cơ sở chủ hàng thanh toán chi phí với cảng.
là cơ sở cho khiếu nại về sau nếu tổn thất hàng xảy ra.
  - Mang Maste's Receipt đến hãng tàu đổi lấy B/L on board. ("consignee" trên B/L (*) và trên L/C phải khớp nhau)

Giao hàng cho người vận tải (tt)

***Thuê tàu chuyên:**

- Việc đưa hàng xuống tàu và sắp xếp hàng ở hầm hàng do chủ hàng và nhân viên cảng thực hiện, người vận tải không có trách nhiệm
- Cung cấp vật liệu chèn lót hàng trong tàu: do chủ hàng (người thuê tàu) và người vận tải thỏa thuận trong hợp đồng thuê tàu ai sẽ chịu trách nhiệm.
- Thuyền trưởng có quyền từ chối hàng bốc lên tàu nếu hàng không được bao gói không đảm bảo các tiêu chuẩn đóng gói cần thiết
- Chủ hàng sẽ ký vào bảng thông báo tàu sẵn sàng xếp hàng (NOR) do Thuyền trưởng gửi đến trước khi xếp hàng lên tàu.

Giao hàng cho người vận tải (tt)

Giao hàng cho người vận tải đường không (air):

- Đặt chỗ trước cho việc chuyển hàng bằng đường air
- Nhà XK (người giao nhận) đưa hàng tập kết ra sân bay. Bộ phận điều hành sân bay sẽ cân hàng, dán nhãn, kiểm tra hàng hóa...
- Người gửi hàng lập thư chỉ dẫn (Letter of introduction), đồng thời cấp các chứng to cần thiết như: C/O, INV, P/L ... để khai báo HQ và lập AWB.
- Hãng hàng không lập Master AWB (MAWB) khi nhận được chứng từ cân hàng.
- Hãng hàng không tiếp tục hoàn chỉnh House AWB (HAWB) dựa vào lượng hàng thực tế và thư chỉ dẫn
- Thông báo đến người nhận hàng (đại lý vận chuyển) về việc đã giao hàng.

Giao hàng cho người vận tải (tt)

- **Gửi hàng bằng container** : hai phương thức
    - Gửi hàng FCL- full container load
    - Gửi hàng LCL- less than a container load
- (Tham khảo giáo trình tr 292-293)

Mua bảo hiểm hàng hóa

- Giao hàng với điều kiện CIF, CIP
- Mua bảo hiểm theo đúng điều kiện trong hợp đồng hoặc trong L/C quy định (nếu thanh toán bằng L/C)
Nếu HĐ không quy định cụ thể thì người XK chỉ mua bảo hiểm theo điều kiện tối thiểu FPA hoặc ICC(C).
- Lập giấy yêu cầu bảo hiểm gửi đến công ty bảo hiểm (*)
- Chứng từ bảo hiểm là một văn bản hoàn chỉnh không được sửa đổi, bổ sung sau, đồng thời nội dung phải hoàn toàn phù hợp với L/C (nếu thanh toán L/C).

Nội dung giấy yêu cầu bảo hiểm

Được lập dựa trên hợp đồng và L/C (nếu có) gồm những nội dung sau:

- Tên người được bảo hiểm
- Tên hàng hóa được bảo hiểm
- Bao bì, cách đóng gói, ký mã hiệu của hàng hóa được bảo hiểm
- Trọng lượng/ số lượng HH cần bảo hiểm
- Tên tàu/ PTVC
- Cách xếp hàng được bảo hiểm xuống tàu
- Nơi đi, chuyển tải (nếu có), nơi đến
- Ngày PTVC rời bến
- Giá trị hàng được bảo hiểm và số tiền BH
- Điều kiện BH và nơi thanh toán bồi thường

Lập Bộ chứng từ thanh toán

- Các loại chứng từ và số bản mỗi loại
- **Bộ chứng từ thanh toán gồm:**
  - Phương tiện thanh toán (thường là hối phiếu)
  - Chứng từ hàng hóa (*)
  - Chứng từ vận tải (*)
  - Chứng từ bảo hiểm (nếu có)
  - Chứng từ kho hàng (nếu được yêu cầu)
  - Chứng từ hải quan (nếu được yêu cầu)

Chứng từ hàng hóa

- Hóa đơn thương mại (Commercial Invoice)
- Phiếu đóng gói hàng hóa (Packing list)
- Giấy chứng nhận phẩm chất (Certificate of Quality)
- Giấy chứng nhận số lượng (Certificate of Quantity)
- Biên bản giám định hàng (Survey report) (nếu có)
- Giấy chứng nhận xuất xứ (Certificate of Origin)

Chứng từ vận tải

- Vận đơn (B/L hoặc AWB)
- Biên lai thuyền phó (Master's receipt)
- Biên lai của cảng
- Giấy gửi hàng đường biển...
- Bản lược khai hàng hóa (Cargo Manifest) do hãng tàu soạn.

Khiếu nại (claim)

Người bán khiếu nại:

- Khi người mua vi phạm hợp đồng
- Làm đơn khiếu nại với ND:

Tên, địa chỉ bên nguyên, bên bị

Cơ sở pháp lý của việc khiếu nại

Lý do khiếu nại

Tổn thất xảy ra

Yêu cầu giải quyết

Chứng từ kèm theo: HĐNT, INV, msg., telex, fax giao dịch giữa hai bên.

Thực hiện hợp đồng nhập khẩu

- Làm thủ tục nhập khẩu
- Thủ tục thanh toán (bước đầu)
- Thuê PTVT
- Mua bảo hiểm
- Làm thủ tục hải quan (giáo trình tr.370-393)
- Nhận hàng (giáo trình tr.305-307)
- Kiểm tra hàng hóa NK
- Khiếu nại (nếu có)
- Thanh toán (giai đoạn sau)
- Thanh lý hợp đồng

Làm thủ tục NK

- Tương tự như làm thủ tục XK
- Xin giấy phép NK
- Thực hiện theo nghị định **12/2006/NĐ-CP**

Thủ tục thanh toán (giai đoạn đầu)

- **Thanh toán L/C:**

- Làm đơn xin mở L/C
- Lập cam kết thanh toán cho NH và tiến hành ký quỹ (kèm thêm thế chấp tài sản nếu được yêu cầu)
- Kiểm tra L/C và thông báo L/C đến nhà XK
- Thông báo tu chỉnh L/C (nếu có)

- **Thanh toán CAD:**

- Ký kết memorandum với NH
- Mở tài khoản tín thác trị giá 100% trị giá lô hàng

- **Thanh toán TT trả trước**

- Yêu cầu NH trích tài khoản trả một phần tiền hàng cho nhà XK trước khi họ giao hàng.

Thuê PTVT

- Mua hàng theo điều kiện EXW, nhóm F.
- Thỏa thuận PTVT với người bán
- Thông báo đến người mua về việc ký HĐVT
- Cách thức thuê tàu tương tự như hàng XK.

Kiểm tra hàng hóa NK

- Đối chiếu các chi tiết giữa B/L và manifest của hãng tàu phải khớp với nhau.
- Khi mở hầm tàu để nhận hàng cần có đại diện bên mua, bên bán, đại diện cảng, người vận tải, cơ quan giám định hàng hóa, đại diện công ty bảo hiểm.
- Kiểm tra hàng nếu có tổn thất xảy ra thì:
  - lập biên bản kết toán nhận hàng với chủ tàu (ROROC); và
  - biên bản hàng đổ vỡ, hư hỏng
  - Lập thư dự kháng (letter of reservation)
  - Lập biên bản giám định (Survey report)

Khiếu nại (claim)

- Khiếu nại người bán: giao chậm, giao thiếu, giao không đúng số lượng
- Khiếu nại người vận tải:
  - Đưa tàu đến cảng bốc hàng không đúng thời gian quy định
  - Đưa hàng đến cảng dỡ hàng chậm so với thời gian quy định
  - Giao hàng thiếu số lượng/ khối lượng so với B/L, hàng tổn thất do lỗi người chuyên chở.
  - Giao hàng hư hỏng khi B/L là hoàn hảo.

Khiếu nại (claim) (tt)

- **Hồ sơ khiếu nại người chuyên chở**
  - Đơn khiếu nại ghi nội dung khiếu nại và yêu cầu đối với người vận tải.
  - Hợp đồng vận tải (nếu thuê tàu chuyến)
  - B/L, ROROC
  - GCN hàng thiếu do người vận tải cấp cho người nhận hàng.
  - Biên bản giám định xếp hàng trong hầm tàu, do người nhận hàng và thuyền trưởng lập hoặc do giám định viên lập.
  - Thư dự kháng (L/R) do người nhận hàng lập gửi cho người vận tải thông báo tổn thất không rõ rệt.
  - Biên bản hàng đổ vỡ, hư hỏng (nếu có).

Khiếu nại (claim) (tt)

- **Thời hạn khiếu nại người vận tải**
  - Gửi đơn khiếu nại cùng hồ sơ khiếu nại đến người vận tải trong thời hạn nhất định.
    - 1 năm kể từ ngày giao hàng cho người nhận hoặc ngày đáng lẽ phải giao hàng (công ước Brucxen 1924- luật chuyên chở hàng hóa bằng đường biển)
    - 2 năm kể từ ngày giao toàn bộ hàng cho người nhận (Công ước Hamburg)

Khiếu nại (claim) (tt)

- **Hồ sơ khiếu nại công ty BH:**

- Đơn khiếu nại do người được BH viết xác định trị giá tổn thất, chi phí giám định và chi phí khác, tổng số tiền yêu cầu bồi thường.
- Chứng từ kèm theo:
  - HĐ bảo hiểm
  - INV, B/L, ROROC
  - GCN hàng thiếu, Biên bản đổ vỡ hư hỏng
  - Biên bản giám định hàng hóa
  - Thư dự kháng (L/R) thông báo tổn thất không rõ rệt đến người vận tải.
- Thời hạn gửi hồ sơ đến công ty BH: là 9 tháng kể từ ngày hàng được dỡ khỏi tàu.

Thanh toán (giai đoạn sau)

- **Thanh toán L/C at sight hoặc D/P:** thanh toán ngay khi nhận BCT.
- **Thanh toán L/C trả sau hoặc D/A:** chấp nhận thanh toán ngay khi nhận BCT. Cam kết thanh toán tiền trong thời hạn quy định trên hối phiếu.

- **Chuyển ti**
  - TT or MT
  - Lập lệnh trả tiền đến NH, yêu cầu NH trích tài khoản của mình chuyển trả tiền hàng cho nhà XK.
  - Sau khi chuyển tiền đến đại lý NH nước XK, NH của người mua ghi “Nợ” và gửi giấy báo nợ về số tiền đã chuyển đến nhà NK.

Thanh lý hợp đồng

- Mua hàng theo điều kiện EXW, nhóm F.
- Thỏa thuận PTVT với người bán
- Thông báo đến người mua về việc ký HĐVT
- Cách thức thuê tàu tương tự như hàng XK.

